

ЮВІЛЕЇ

Олексій Брик

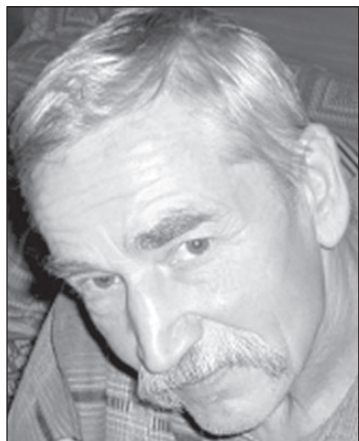
МІСІЯ МАЙСТРА

(Михасю Ткачу – 70)

Давнє козацьке село Сахнівка, нинішня Ленінівка, що на Менщині. Біля нього протікає річка Снов, притока Десни. Околицю села щовесни заливає вода, а коли закінчується повінь, на цій місцині буяє густий верболіз. Городи селян упираються в розкішні зелені луки, помережені озерцями та рудками, і все це обрамлене густим лісом, що береже у своїй пам'яті багатовікові таємниці краю. Перші спогади про Сахнівку давно вже загубилися в часі історії.

У цьому селі на Чернігівщині 19 вересня 1937 року народився відомий український письменник і громадський діяч Михайло Михайлович Ткач (Михась Ткач).

Дитячі роки Михася припали на страшний повоєнний час. Босоноге дитинство, голод 1947 року... А в солдатській вдови – троє малих дітей. Він – середній. Треба було якось виживати. Як згадує Михайло Михайлович, довелось рано стати дорослим. Взимку возив з лісу на санчатах дрова, влітку – збирав колоски в полі або на використаних токах з піску вибирав залишені дорогі зернятка жита чи пшениці.

Дивний і по-своєму розмаїтій життєвий шлях Михайла Ткача. Навчаючись у місцевій школі, захоплювався малюванням. Малював товаришів, учителів. Після закінчення семирічки, наривні з дорослими працював у колгоспі на різних роботах. Та не полишав свого дитячого захоплення, продовжував займатися живописом: копіював олійними фарбами картини відомих художників і дарував їх друзям та знайомим.

А згодом була служба в армії. У цей час пробує писати вірші, багато читає, знайомиться з творами класиків світової літератури.

Демобілізувавшись, закінчує заочно десятирічку, Ніжинський технікум механізації сільського господарства, а згодом – і Остерський будівельний технікум. Чимало років працює за фахом – заступником бригадира тракторної бригади, інженером-будівельником. Не полишає і своєї улюбленої справи: поглиблює знання в жанрі живопису – спочатку самотужки, а згодом вступає до Московського університету на факультет малюнка й живопису.

Продовжує малювати й багато часу витрачає на удосконалення самоосвіти. Пробує писати художні твори. У шістдесяті роки минулого століття у районній газеті з'являються його перші образки й новели.

У 1964 році Михась Ткач переїжджає до Чернігова й влаштовується на посаду художника історичного музею. Перше оповідання М. Ткача «Неспокій» було надруковане в журналі «Вітчизна». Згодом його оповідання побачили світ у журналі «Жовтень» та альманасі «Вітрила». У 1979 році у видавництві «Молодь» вийшла й перша книжка письменника «Сонячний полудень», через вісім років у тому ж видавництві друга – «Світле диво».

У 90-і роки минулого століття М. Ткач бере активну участь у заходах, спрямованих на утвердження духовності й незалежності України. Він член Товариства української мови ім. Т. Шевченка (пізніше перейменоване в «Просвіту»).

Деякий час працює відповідальним секретарем цього товариства. Тоді ж виступає з ініціативою про об'єднання місцевих літераторів і створює незалежну громадську організацію – літературну спілку «Чернігів», засновує журнал «Літературний Чернігів» і стає його редактором.

Розквіт творчості письменника припадає на 90-і роки двадцятого та початок двадцять першого століття. У журналі «Літературний Чернігів» й інших вітчизняних часописах друкуються його повісті, оповідання та новели. У 90-і роки окремими виданнями виходять книги Михася Ткача – «Сонячний ранок», «Дике поле», «Гірка ягода калина».

Початок двадцять першого століття Михась Ткач віншує виходом з друку своїх нових творів: «Веселий Штанько», «Відлуння душі», «Багрянні громи», «Ласий ведмідь», «Анюта», «Зимові сюрпризи», «Осінні акорди» та інші. Деякі з його книжок – призери в номінації «Проза» обласного конкурсу «Краща книга року». М. Ткач – лауреат премії імені М. Коцюбинського.

Уся творчість Михайла Ткача пов'язана з рідним краєм. Домінуюча тема у його творах – поліське село та люди, що живуть і працюють тут («Вечірній світ», «Сині очі Маньки», «Гаряче літо», «Половіли жита» та інші).

Глибоко проникаючи в психологію своїх героїв, автор всебічно розкриває їхні характери. Новелістичний почерк письменника викликає захоплення й вражає своєю досконалістю. Мова оповідань Михася Ткача лірична й милозвучна, майстерно змальовано пейзажі й досить уміло та доцільно використано метафори, епітети й порівняння («Злодій», «Позика», «Сироти», «Чорні гуси над білою хатою», «Зоряна ніч» та інші).

А з якою любов'ю описує письменник своє село й рідне обійстя:

«Коли починаю думати про своє село, уявляти його, згадувати своє дитинство, то і найважчі повоєнні роки не видаються мені похмурими, а казковими й світлими. У моїй уяві те місце, де минули дитячі роки, завжди асоціюється з батьківською хатою й лагідним маминим голосом, який долинає до мене повсякчас. Я ніколи в житті не забуду ту неповторну природу, котра оточувала наше обійстя, плекаючи в моїй дитячій душі відчуття гармонії та краси світу...»

Твори М. Ткача не перестають нас дивувати своєю чутливістю. Вони немов настояні на сонячному теплі й пронизані його промінням, світлими кольорами та дитячим сміхом. Читаючи їх, відчуваєш запах любистку й м'яти. Вони збуджують позитивні емоції, на душі стає ніби світліше:

– Ми хочемо бачити сонце! – вигукують діти в оповіданні «Світле диво».

– Я поведу вас у поле, і ви надивитесь на нього, скільки захочете, говорить їм батько. – А буде у нас нова хата з великими вікнами, тоді воно нас ніколи не минатиме...

«У тому й полягає місія майстра, – як зазначав Олесь Гончар, – щоб викреслити зі слова, навіть найбуденнішого, його інтонаційні відтінки, багатобарвність, розмаїття, красу, створивши відповідне сусідство, де б воно набуло свіжості, сяйнуло й розквітло...»

Це притаманно й для творів Михася Ткача («Сонячний полудень», «Світле диво»), які, без сумніву, можна віднести до так званої «сонячної» тематики, її

оптимістичного, життєстверджуючого тону, яка тісно переплітається з «сонячною» традицією вітчизняного письменства.

Персонажі творів Михася Ткача сильні духом і незламні, чесні особистості, що творять добро на землі.

П'ятнадцять років Михась Ткач очолює літературну спілку «Чернігів» та є незмінним головним редактором літературно-мистецького часопису «Літературний Чернігів», який користується великою популярністю серед читачів не лише Чернігівщини, а й далеко за її межами.

Останнім часом Михась Ткач пробує свої сили й у царині критики. Рецензує твори письменників, друкує в періодичних виданнях статті з теорії літератури, зустрічається з обдарованою молоддю, аналізує написані нею твори й кращі з них друкує в журналі «Літературний Чернігів». Як член НСПУ письменник часто виступає перед широкою аудиторією у вищих навчальних закладах, технікумах і школах.

Патріот своєї Вітчизни, з притаманним тактом людяності, людина широкого розуму, він добре розуміється на проблемах сучасного політичного, освітянського та релігійного життя України.

У свої 70 років Михайло Михайлович Ткач бадьорий і життєрадісний. Родом із давнього козацького села, він і сам чимось змажує на легендарного козака, який ніби щойно зійшов із граюри.

Творчих Вам злетів і тривалих років життя, славний побратиме по перу!

Анна Морозова

«КРАСОТУ БОРОВИКОВСКИЙ СПАС»

(до 250-річчя з дня народження)

Мистецтво XVIII ст. – блискуча сторінка в історії російського портрета. Наприкінці XVIII ст. на перший план вийшли чотири найпомітніші портретисти, чий імена становлять гордість європейського мистецтва. Ф. Рокотов, Д. Левицький, В.Боровиковський - у живописі, Ф.Шубін - у скульптурі створили твори світового значення.

Володимир Боровиковський – останній з цієї плеяди чудових майстрів. Його творчість, наповнена поезією та тонким ліризмом, розквітає на рубежі XVIII – XIX ст. Як майстер він сформувався в просвітницьку епоху царювання Катерини II. Розквіт його творчості припадає на коротке та суперечливе правління Павла I. Боровиковський пережив “дней александровских начало”, а також навалу Наполеона та Вітчизняну війну 1812 року. Помер художник у квітні 1825 р., не доживши кількох місяців до повстання декабристів.

Документальних свідчень про життя В. Боровиковського надзвичайно мало. Тому документи, які зберігаються в держархіві Чернігівської області, мають важливе значення для уточнення окремих фактів біографії славетного художника.

Народився Володимир Боровиковський 24 липня (4 серпня) 1757 року в Миргороді у небогатій, але художньо обдарованій родині козака Лук'яна Боровиковського. Дитинство та юність пройшли в атмосфері, яка сприяла розвитку здібностей талановитого хлопчика. Адже його батько, дядьки, рідні та двоюрідні брати становили родинний клан іконописців. Перші уроки цього ремесла Боровиковський отримав у батька. Однак він за звичаєм свого часу мав стати військовим. У 1774 році Володимир вступив до Миргородського полку, в якому числився «сверх комплекта».

Вважається, що у першій половині 1780-х рр. художник у чині поручика вийшов у відставку, оселився у Миргороді і зайнявся виключно релігійним